

สพต.รับที่ 132
วันที่ 1 ส.ค. 2561
เวลา 15.25 น.

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รหัสเรื่อง : ส8465
รับที่ : 52806/56
วันที่ : 01 มี.ค. 56 เวลา : 14:57
กระทรวงศึกษาธิการ
กทพ. ๑๐๓๐๐

ที่ ศธ ๐๕๐๓(๕)/ ๗๖ ๓

๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖

เรื่อง โครงการเพิ่มการผลิตและพัฒนากิจการศึกษาศาสนาวิชาพยาบาลศาสตร์
ปีการศึกษา ๒๕๕๗-๒๕๖๐

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารโครงการเพิ่มการผลิตและพัฒนากิจการศึกษาศาสนาวิชาพยาบาลศาสตร์
ปีการศึกษา ๒๕๕๗-๒๕๖๐

ด้วยกระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา เสนอ
คณะรัฐมนตรีมาเพื่อพิจารณาโครงการเพิ่มการผลิตและพัฒนากิจการศึกษาศาสนาวิชาพยาบาลศาสตร์
ปีการศึกษา ๒๕๕๗-๒๕๖๐ เรื่องที่เสนอดังกล่าวนี้นี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามที่กำหนด
ในพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ.๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑๑)
เรื่องที่ต้องใช้งบประมาณแผ่นดินนอกเหนือจากที่ได้รับอนุมัติไว้แล้ว ตามกฎหมายว่าด้วยงบประมาณ
รายจ่ายประจำปีหรืองบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ จากอดีตจนถึงปัจจุบันสถานการณ์การขาดแคลนพยาบาลมีมาอย่างต่อเนื่อง
ทำให้กระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา สถาบันการศึกษาพยาบาล
กระทรวงสาธารณสุข และสภาการพยาบาล ซึ่งเป็นทั้งหน่วยผลิต หน่วยผู้ใช้ และผู้ควบคุมมาตรฐาน
ได้ร่วมกันวางแผนการผลิตพยาบาลเรื่อยมา โดยจัดทำโครงการผลิตพยาบาลเพิ่มจากแผนการรับปกติ
อย่างต่อเนื่องมาโดยตลอด เช่น โครงการเพิ่มการผลิตและพัฒนากิจการศึกษาศาสนาวิชาพยาบาลศาสตร์
พ.ศ.๒๕๓๖-๒๕๔๒ โครงการผลิตพยาบาลเพิ่มของวิทยาลัยพยาบาลในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ.
๒๕๔๗-๒๕๕๖ โครงการผลิตพยาบาลเพิ่มตาม Mega Project ด้านสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๔๙-๒๕๕๒
และขยายโครงการต่อเนื่องในแผนปฏิบัติการไทยเข้มแข็ง (SP2) พ.ศ.๒๕๕๓-๒๕๕๕ ทำให้เพิ่มกำลังการผลิต
จากเดิม ๖,๐๐๐ คน/ปี เพิ่มเป็นปีละ ๗,๐๐๐-๘,๕๐๐ คน ถึงแม้ผลการดำเนินงานโครงการจะ
สามารถรับนักศึกษาได้ตามเป้าหมายที่การผลิตปกติ และการผลิตเพิ่ม แต่ก็ยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาการ
ขาดแคลนพยาบาลของประเทศได้ เนื่องจากยังมีปัจจัยหลายประการที่ทำให้ขาดแคลนพยาบาล ซึ่งเป็น
บุคลากรที่สำคัญในระบบสุขภาพของประเทศ

๑.๒ มติคณะรัฐมนตรีหรือคำสั่งที่เกี่ยวข้อง

- มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๓๕ มีมติอนุมัติแผนการเพิ่มการผลิตและพัฒนาการจัดการศึกษา สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ โดยมีเป้าหมายการผลิตพยาบาล ตั้งแต่ปี ๒๕๓๖-๒๕๔๒
- มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๔๗ เห็นชอบแผนแม่บทกำลังคนด้านสาธารณสุขและอนุมัติเพิ่มการผลิตพยาบาลในวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุขเพิ่มอีกปีละ ๑,๐๐๐ คน เป็นระยะเวลา ๑๐ ปี ตั้งแต่ปี ๒๕๔๘-๒๕๕๗ รวมจำนวนทั้งสิ้น ๑๐,๐๐๐ คน
- มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๔๙ เห็นชอบโครงการผลิตแพทย์และพยาบาลในแผนลงทุนเสริมสร้างโครงสร้างสาธารณสุขแห่งชาติ (พ.ศ.๒๕๔๙-๒๕๕๒) ตามโครงการลงทุนขนาดใหญ่ของภาครัฐด้านสาธารณสุข (Mega Project) โดยโครงการนี้มีเป้าหมายผลิตพยาบาลเพิ่มในระยะ ๔ ปี ตั้งแต่ปี ๒๕๔๙-๒๕๕๒
- คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๖ พฤษภาคม พ.ศ.๒๕๕๒ เห็นชอบโครงการในแผนปฏิบัติการไทยเข้มแข็ง (SP2) พ.ศ.๒๕๕๓-๒๕๕๕ ซึ่งมีโครงการผลิตพยาบาลเพิ่มรวมอยู่ด้วย

๑.๓ ผลการดำเนินการที่ผ่านมา

- โครงการผลิตแพทย์และพยาบาลในแผนลงทุนเสริมสร้างโครงสร้างสาธารณสุขแห่งชาติ (พ.ศ.๒๕๔๙-๒๕๕๒) ตามโครงการลงทุนขนาดใหญ่ของภาครัฐด้านสาธารณสุข (Mega Project) มีเป้าหมายการผลิตพยาบาลเพิ่มจากแผนการรับปกติ จำนวน ๔,๓๐๕ คน มีผลการดำเนินงานโดยสามารถรับนักศึกษาพยาบาลเพิ่มได้จำนวน ๔,๓๘๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๑.๙๐
- โครงการผลิตแพทย์เพิ่มภายใต้แผนปฏิบัติการไทยเข้มแข็ง (SP2) พ.ศ. ๒๕๕๓-๒๕๕๕ มีเป้าหมายการผลิตพยาบาลเพิ่มจากแผนการรับปกติ จำนวน ๓,๔๔๐ คน มีผลการดำเนินงานโดยสามารถรับนักศึกษาพยาบาลเพิ่มได้จำนวน ๓,๒๘๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๕.๓๘
- โครงการผลิตพยาบาลเพิ่ม ๕ จังหวัดชายแดนใต้ ของวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข โดยมีเป้าหมายการผลิตพยาบาลเพิ่มในจังหวัดชายแดนใต้ จำนวน ๓,๐๐๐ คน มีผลการดำเนินงานโดยสามารถรับนักศึกษาพยาบาลเพิ่มได้จำนวน ๒,๙๘๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๙.๓๗

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

๒.๑ มาตรา ๔ (๑๑) พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ.๒๕๔๘ เรื่องที่ต้องใช้งบประมาณแผ่นดินนอกเหนือจากที่ได้รับอนุมัติไว้แล้วตามกฎหมายว่าด้วยงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรืองบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม

๒.๒ พยาบาลเป็นบุคลากรสุขภาพที่ปฏิบัติหน้าที่ในทุกระดับของการบริการสุขภาพ ซึ่งครอบคลุมบทบาทสำคัญ ๔ ด้าน ได้แก่ การส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค การบำบัด ทางการพยาบาล และการฟื้นฟูสุขภาพ รวมทั้งการขยายบทบาทด้านการรักษาโรคเบื้องต้นในสถานบริการปฐมภูมิ และนโยบายด้านการส่งเสริมสุขภาพ จึงจำเป็นต้องมีพยาบาลวิชาชีพจำนวนมาก ปัจจุบันพยาบาลเป็นบุคลากรสุขภาพที่มีจำนวนมากที่สุดในระบบบริการสาธารณสุข จากข้อมูลทะเบียนผู้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพการ

พยาบาลและการผดุงครรภ์ ของสภาการพยาบาล ณ เดือนมิถุนายน ๒๕๕๓ มีพยาบาลวิชาชีพ จำนวน ๑๕๙,๑๑๖ คน ในจำนวนนี้เป็นผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ในฝ่ายบริการประมาณร้อยละ ๘๕ หรือ ๑๓๕,๒๔๙ คน คิดเป็นอัตราส่วนพยาบาลต่อประชากร เท่ากับ ๑: ๔๘๓ (จำนวนประชากร ๖๕.๔ ล้านคน) ในจำนวน ผู้ปฏิบัติงานในฝ่ายบริการพยาบาล เป็นผู้มีอายุมากกว่า ๖๐ ปี ประมาณ ๔,๐๐๐ คน และ ผู้ที่มีอายุ ระหว่าง ๕๐-๖๐ ปี ประมาณ ๑๖,๔๙๕ คน

๒.๓ ปัญหาการขาดแคลนพยาบาลในประเทศไทยเป็นปัญหาต่อเนื่องยาวนาน ถึงแม้จะจัดทำโครงการผลิตพยาบาลเพิ่มภายใต้โครงการต่างๆ เพื่อบรรเทาความขาดแคลน ตั้งแต่ปี ๒๕๔๙-๒๕๕๓ ก็ยังไม่เพียงพอ การขาดแคลนมีความแตกต่างกันตามประเภทของหน่วยงาน ตามพื้นที่ ของประเทศ สภาพเมืองและชนบท ซึ่งพบว่าแต่ละภาคของประเทศไทยมีอัตราส่วนพยาบาลต่อประชากรที่ แตกต่างกัน ขณะที่กรุงเทพฯ มีอัตราพยาบาลต่อประชากร ๑:๒๕๑ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีอัตราส่วน ๑:๖๑๑ ส่วนภาคอื่นๆ ประมาณ ๑:๔๕๐ นอกจากนี้ปัญหาเรื่องการไม่มีอัตราข้าราชการ รongรับทำให้เกิดการสูญเสียและลาออกของพยาบาลวิชาชีพเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะพื้นที่ห่างไกล เกิดการสูญเสียมากที่สุด และยังไม่สามารถแก้ไขได้ ส่งผลให้หน่วยงานกำหนดให้พยาบาลปฏิบัติงาน ล่วงเวลามากขึ้น หรือต้องปฏิบัติงานวันละ ๑๖ ชั่วโมง ไม่ต่ำกว่า ๗ วัน ใน ๑ เดือน รวมทั้งการปฏิบัติงาน ในเวลากลางคืน ซึ่งเป็นช่วงที่ร่างกายต้องการการพักผ่อน จึงทำให้ส่งผลต่อสุขภาพของพยาบาล ก่อให้เกิด ความเครียดและเหนื่อยล้า การปฏิบัติงานผิดพลาดได้ง่ายขึ้น และเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลให้พยาบาล ปฏิบัติงานในวิชาชีพในช่วงสั้นเพียงคนละ ๒๒.๕ ปี หรืออายุ ประมาณ ๔๕ ปี จากข้อมูลอายุเฉลี่ยของ พยาบาลวิชาชีพที่ออกจากราชการระหว่างปีงบประมาณ ๒๕๔๑-๒๕๔๘ อยู่ที่ ๔๒.๖๖ ปี โดยบางปีค่าอายุ เฉลี่ยเพียง ๓๕.๙๐ ปี การลาออกจากราชการอาจเป็นการเปลี่ยนอาชีพ หรือเปลี่ยนงานไปยังหน่วยงานที่ ทำให้คุณภาพชีวิตดีขึ้น ภาระงานไม่มากเกินไป สวัสดิการดีขึ้น มีความมั่นคงมากขึ้น

๒.๔ เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องในการแก้ไขปัญหาขาดแคลนพยาบาล และการ รongรับความต้องการพยาบาลทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐและเอกชน รวมทั้งรongรับนโยบายการดำเนินงานของ รัฐบาล การเข้าถึงระบบบริการสุขภาพ การเป็นศูนย์กลางสุขภาพนานาชาติ การก้าวเข้าสู่การเป็น ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และนโยบายการพัฒนาสถานอนามัยให้เป็นโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพสต.) กระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงสาธารณสุข สภาการ พยาบาล จึงร่วมกันจัดทำโครงการเพิ่มการผลิตและพัฒนาการจัดการศึกษา สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ ปีการศึกษา ๒๕๕๗-๒๕๖๐ ดังกล่าว

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

โครงการเพิ่มการผลิตและพัฒนาการจัดการศึกษา สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ ปีการศึกษา ๒๕๕๗-๒๕๖๐ มีวัตถุประสงค์ผลิตพยาบาลเพิ่มในระดับปริญญาตรี เพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลน และให้สามารถรongรับการขยายศักยภาพให้บริการด้านสาธารณสุขของประเทศในทุกภาคส่วน ต่อเนื่อง จากโครงการผลิตพยาบาลเพิ่มที่กำลังจะสิ้นสุดลง

๔. สาระสำคัญ ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

๔.๑ การเพิ่มกำลังการผลิตพยาบาลที่ผ่านมา ใช้แนวทางการจัดทำโครงการพิเศษ เสนอคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ โดยเริ่มตั้งแต่ปี ๒๕๓๖ เป็นต้นมา แม้จะผลิตกำลังคนได้เพิ่มขึ้น และผลิตได้ตามเป้าหมายกำหนด แต่พยาบาลยังคงเป็นวิชาชีพที่ขาดแคลนในระบบบริการสาธารณสุขของประเทศ อันเนื่องมาจากอุปสงค์และอุปทานไม่สมดุลกัน ซึ่งสาเหตุเกิดจากนโยบายด้านสุขภาพต่างๆ ของภาครัฐ เช่น ระบบหลักประกันสุขภาพ นโยบายโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพสต.) เพื่อให้ประชาชน เข้าถึงบริการได้มาก นอกจากนี้ นโยบายรัฐบาลต่างๆ เช่น นโยบายการเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์ (Medical Hub) และการก้าวเข้าสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community : AEC) ส่งผลให้มีความต้องการพยาบาลที่สูงขึ้น

๔.๒ โครงการเพิ่มการผลิตและพัฒนาการจัดการศึกษา สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ ปีการศึกษา ๒๕๕๗-๒๕๖๐ จึงเป็นโครงการผลิตพยาบาลเพิ่ม ที่เป็นความร่วมมือระหว่างสำนักงาน คณะกรรมการการอุดมศึกษา สถาบันการศึกษาพยาบาลในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาและ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข จำนวน ๕๓ แห่ง และสภาการพยาบาล เพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนพยาบาล รวมทั้งรองรับ การขยายศักยภาพให้บริการด้านสาธารณสุขของประเทศในทุกภาคส่วน มีระยะเวลาการ รับนักศึกษาพยาบาลเข้าร่วมโครงการ จำนวน ๔ รุ่น ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๕๗-๒๕๖๐ และมีเป้าหมาย การผลิตพยาบาลเพิ่ม ดังนี้

๔.๒.๑ ในระยะ ๑๐ ปี ข้างหน้า อัตราส่วนพยาบาลวิชาชีพต่อประชากรใน ภาพรวม เท่ากับ พยาบาล ๑ คน ต่อประชากร ๔๐๐ คน

๔.๒.๒ เป้าหมายการผลิตพยาบาลเพิ่มในระดับปริญญาตรี จำนวน ๑๐,๑๒๘ คน แบ่งเป็น

- สถาบันการศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา จำนวน ๕,๗๒๘ คน จากสถาบันการศึกษาพยาบาล ๒๔ แห่ง

- สถาบันการศึกษาสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข จำนวน ๔,๔๐๐ คน จากสถาบันการศึกษาพยาบาล ๒๙ แห่ง

๔.๓ นอกจากนี้เพื่อให้ผลิตพยาบาลได้อย่างมีคุณภาพมาตรฐาน จึงจำเป็นต้อง ได้รับการสนับสนุนงบประมาณเพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของสถาบันการผลิตพยาบาลให้เพียงพอที่จะใช้ ในการจัดการศึกษาทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ

๕. รายงานการวิเคราะห์หรือศึกษาตามกฎหมาย มติคณะรัฐมนตรีหรือคำสั่งใดๆ (ไม่มี)

๖. ผลกระทบ

๑. การมีพยาบาลเพิ่มขึ้น จะช่วยบรรเทาปัญหาความขาดแคลนของประเทศ รวมทั้งรองรับนโยบายต่างๆ ของทางภาครัฐทั้งการพัฒนาประเทศไทยเป็นศูนย์กลางสุขภาพนานาชาติ (Medical Hub) และการเข้าสู่อาเซียน

๒. เพิ่มศักยภาพของสถาบันการศึกษาพยาบาล ให้สามารถผลิตพยาบาลให้ตรงกับความต้องการทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ

๗. ค่าใช้จ่ายและแหล่งที่มา

งบประมาณที่ขอรับการสนับสนุนในการดำเนินโครงการเพิ่มการผลิตและพัฒนาระบบการจัดการศึกษา สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ ปีการศึกษา ๒๕๕๗-๒๕๖๐ จำนวนรวมทั้งสิ้น ๗,๓๔๘,๐๙๗,๒๕๒ บาท (เจ็ดพันสามร้อยสี่สิบแปดล้านเก้าหมื่นเจ็ดพันสองร้อยห้าสิบบาทถ้วน) แบ่งเป็น งบดำเนินการในวงเงิน ๔,๔๕๖,๓๒๐,๐๐๐ บาท (สี่พันสี่ร้อยห้าสิบล้านสามแสนสองหมื่นบาทถ้วน) และงบลงทุนในวงเงิน ๒,๘๙๑,๗๗๗,๒๕๒ บาท (สองพันแปดร้อยเก้าสิบล้านเจ็ดแสนเจ็ดหมื่นเจ็ดพันสองร้อยห้าสิบบาทถ้วน)

๘. ความเห็นหรือความเห็นชอบ/อนุมัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (ไม่มี)

๙. ข้อกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง (ไม่มี)

๑๐. ข้อเสนอของส่วนราชการ

๑๐.๑ อนุมัติให้ดำเนินการโครงการเพิ่มการผลิตและพัฒนาระบบการจัดการศึกษา สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ ปีการศึกษา ๒๕๕๗-๒๕๖๐

๑๐.๒ อนุมัติงบประมาณ ๗,๓๔๘,๐๙๗,๒๕๒ บาท (เจ็ดพันสามร้อยสี่สิบแปดล้านเก้าหมื่นเจ็ดพันสองร้อยห้าสิบบาทถ้วน) สำหรับการผลิตพยาบาลเพิ่มให้กับสถาบันการศึกษาพยาบาลที่เข้าร่วมโครงการ ฯ ทั้งในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ดังนี้

๑๐.๒.๑ งบดำเนินการ ในลักษณะเงินอุดหนุนทั่วไป คิดอัตรา ๑๑๐,๐๐๐ บาท/คน/ปี เพื่อพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการผลิต ทั้งในส่วนของการพัฒนาอาจารย์ การพัฒนานักศึกษา และอุดหนุนการผลิต ผูกพันต่อเนื่องจนนักเรียนทุนสุดท้ายสำเร็จการศึกษา ในวงเงิน ๔,๔๕๖,๓๒๐,๐๐๐ บาท (สี่พันสี่ร้อยห้าสิบล้านสามแสนสองหมื่นบาทถ้วน)

๑๐.๒.๒ งบลงทุน ในวงเงิน ๒,๘๙๑,๗๗๗,๒๕๒ บาท (สองพันแปดร้อยเก้าสิบเอ็ดล้านเจ็ดแสนเจ็ดหมื่นเจ็ดพันสองร้อยห้าสิบบาทถ้วน)

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายพงศ์เทพ เทพกาญจนา)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

สำนักนโยบายและแผนการอุดมศึกษา

โทร. ๐ ๒๖๑๐ ๕๓๔๘ , ๕๓๕๙ , ๕๓๖๙

โทรสาร ๐ ๒๓๕๔ ๕๖๐๐ , ๐ ๒๓๕๔ ๕๕๘๒